

3283

1

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

17a

Aden.

Det var på vissa ställen Aden hade sin gång. Borta i Lönsboda socken hade han sin gång genom porten och gården på en kringbyggd gård.

Abraham

Bjerkvige
Lisbon
Hörsam
17/10/1931

3283
Barn. wifsk Gustafson
2.

Hälsprungs kor. 7. 1858

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Ff

Hälsprung hade en massa kor. De gamle talade om, att de hade sett hennes kor i en "lycka" i Norge, om det var Rundstens eller det var den, som handlaren här "Lycka" var alldeles full av kor, och allihop var de bråkiga.

ACC. NR 3283

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: Berättat av

Uppteckningsår: Född år i

Df

Uppteckningen rör En sägen om Näckan.

Det var en näck, som lejde mig hos en smed under ett år, och han skulle bara ha "något järn, som blev till spillo." Så när året var slut, så sa han, att smeden skulle göra en väja av det järnet åt honom. Och det gjorde smeden. Så sa näcken till smeden, att han morgnau efter skulle gå ner till sjön och

litta på vattnet. Om vattnet då var grönt, då hade han rätt, som varit hos smeden men om det var rött, så hade han förlorat. Han hade rätt blod, för han hade varit hos smeden. Det var så, att i den sjön var två "näckor". Om skulle de "kaupas", så det bara skulle bli en. När fiskaren kom ner till sjön på morgonen, så var vattnet grönt. Sedan fick smeden så mycket fisk han ville ha i den sjön.

ACC. NR. 3283

5.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: Berättat av

Uppteckningsår: Född år i

Uppteckningen rör

Nicken.

1. *Efterhängsen efter fruntimmer.*
2. *Abrahamson.*

M
Kister bok

Nybr. O. Bengtson 6.
3283
Söderby

Opans Efterhängren efter fruntimmer.
1858, Kyrkhall

1731

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Näcken var mycket efterhängren efter fruntimmer. Han kunde förvandra sig även till människa. Men han måste alltid ha en hästfat. Han kunde få makt med fruntimmer så att de bara ^{vill} med till sjön. Men kloka sådde, att om näcken ville få makt med att fruntimmer, så skulle de stänga hemme inne i nio dygn. Sedan kunde inte näcken få makt med hemme mer.

172.
Linder 17
Grens 17

3283
2
Alvadausen.
Uppst. 13. Bengtson 7.
Lindström
Per. Joh. Gustafson
1858. Kyrkostallet

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

1931
Näcken brukade lära spelmän att spela
Alvadausen. Men den clausen fick de inte
spela mer än vissa gånger, för annars
kunde de inte sluta att spela och dansa.

Oppe i Småland var det en spelman,
som "hade fått lite". Han började att spela
Alvadausen och bydde sig inte om att
sluta. Han spelade och spelade och folket
dansade till fruntimren började att
dra upp kjortlarna. Och de hade ~~sitt~~

3283

8

dansat till de hade gått, men vi var där
en gammal käring, som skar av strängarna
med en kniv. Då slutade spelmannen att
spela, och folket kunde sluta att dansa.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. NR. 3283

9

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: Berättat av

Uppteckningsår: Född år i

Fe

Uppteckningen rör Skogsmurvan.

Det var en karl som gick och metade
vid en sjö, och han hade kokkätt met sig.
Så tog han och kokade fisken, och när
han hade gjort det så stod skogs-
murvan där och blängde, och så fråga-
de hon honom, vad han hette. "Jag heter
"Sät", sa han; så tog han "Söt" och
slängde det på henne. Så sprang

3283

10

hon nu skrek: "Säl" skället "mina konte",
'Säl' skället "mina konte?" Da svarade
det henne i skogen: "Säl" /-själv/ gjort,
är väl gjort."

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Fh

Kyrkogrim.

I Ypane kyrka skall det vara en bagge som kyrkogrim. "Stoathesse" talte om, at gamle - bidne - Jones hade varit på kyrkogården en gång och fick se eller höra någonting, så han fick brisom ut. Då var det en bagge, som stängde till grindarna, så han trodde, at de skulle flya sönder.

Ysane, dötter B.

3283

Bennie Bengtson 1931^{12.}
Johan Gustafsson.
f. 1858 i Kyrkjebukt

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ny

Goa-Nisse.

"Stoa-Nessen" talte om, att de hade
"Goa-Nisse" i "Lussa-gården". Så en gång var
det en karl som sig, att Goa-Nisse kom
och drog till gården, men han hade bara
en liten "byr". Då sa han till Goa-Nisse:
"Det var en liten byr." Men Goa-Nisse
svarade: "Bar du mer när du var nitogammal?"

ACC. NR. 3283LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: Berättat av

Uppteckningsår: Född år i

Uppteckningen rör "Likhärdar"

I Dalshult var det en karta, som var utskedd och gick en bit. Då fick man se en "likhärd". Det var ingen "riktig" likhärd. Det såg så "rättigt" ut.

Sade
På
Kartan

3283

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

"Lickfärd i Jämsköp."

I Jämsköp såg en katt en lickfärd. Det såg så "räligt" ut. Katten var öppen så han kunde se in i den. Där brände och "glöade" det. Det var eld omkring ögonen på hästarna.

3283

15

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

120

Gravgångare.

Om det var någon som gick igen,
så kunde de bara skriva namnet på
kyrkogrindarna och ett fjerruddamärke
bredvid. Då kunde gravgångaren inte kom-
ma ut från kyrkogården.

Bekunde
Litter
Ysane
Mjöd 1931

3283

M. B. Beanie Beaton¹⁶

Ben Johan Gustafsson
År 1858

Bloss.

I Fallskult var det i ett skensör, som
de sig bloss varenda natt. Så en gång
var det en karl, som gick förbi där, och
han tog upp sin kniv och kastade den
så att han precis råkade blosset. Då
strecknade det genast. Sen gick han dit
dagen efter och där såg han ett skulderblad
av en människas, och i det såto kniven.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

17p

3283

17

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

82

Medel mot färgöring av mjölken.

Om det kom en bäring, som de inte trodde
för väl, när de kände, så skulle de kasta ut
vattnet efter hemmet, när hon gick. Då kunde inte
mjölken taga någon skada.

Ed

Mjölakens siffring.

När de inte kunde få smör förr i tiden,
eller det konstade på något sätt med mjöl-
ken, då skulle de slå ut en "knagg" ut
en bräcka, och sedan skulle de sika all
mjölken genom det hålet.

Hi

namnet Gammalstorp.

Det var en fågel som hette "Gamm".
Han tog en fjur i Jämsköp och flög med
den, tills han kom dit, där Gammalstorp
är och där släppte han ner fjuren. Sedan
gick det heta Gammalstorp.

Num. "6-4" borde knappast höra i
dialektens namnform.

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: Berättat av

Uppteckningsår: Född år i

Jh

Uppteckningen rör Grätrim.

1. Fläna grästen a kött i sina gryda o
inte i en särke
end inte så du fa bukvärk.

Översättning.

Denna grästen är kokt i gryta och inte i
en särke.

Ät inte så du får bukvärk!

3283

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2. Den som inte vel för gräden rima
han ska för dörrna springa.

²
Översättning.

Den som inte vill för gräden rima,
han skall för dörren springa.

3. Håna gräden a kött 2 örna gryda o inte
2 bit glas;
där rimade du som bit ridet as.

Översättning.

Håna gräden är kokt i en gryta och inte i ett

glas;

där rimade du som ett riktigt "as."

3283

Häna gräden a kött i sina gryde o inte

i sina grob-

ja ho du ärd o ätköb.

Övers.

Denne gräten är kött i en gryta och inte i en

grop;

ja, ho, att du äter upp alltsammans.

Häna gräden a kött i sina gryde o inte

mellan två sēla,

ärd nu inte sa röva spela.

Övers.

Denne gräten är kött i en gryta och

3283

inte mellan två seler;

att nu inte så att "röven" spelar!

29

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Utdrag.

Ärni med nästa för de är en såväl by

Adjo med Norge för det är en såväl by.

Det påstas så fångarna färdiga ydande för
i världen, när de tammade tungskus hästet i
Norge, där listens häst tungskus var beläget.

3283

Talesätt.

na en har fatt norrsäun i sköna
 sau a da inte sau let o fau
 hänom darn.

Översättning:

När man har fått Norrsäud i skorna,
 så är det inte så lätt att få bort den

Se

"Diabet"

Om kreaturen "täfte dröbst", så kunde de ta det andra kreatur hade i munnen, när de "tögads dröb" /idisslade/ och ge de kreaturen, som hade "täfte dröbst". De kunde även taga från får och ge fåkreatur och tvärt om.

"Mosona"

När kreaturen inte orkade resa sig, såde
man för i tiden att de hade fått "måsöna".
Då skar de kreaturen i svansen, lade
något i såret och band en trasa om.

Bl.
Lestica
Ursaul.

3283

29

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Le

Om färaveln.

Där jag var 14 år gammal, var jag vaktpojke
hos en bonde i Kyckhult. Jag hade 93 får
att vakta, men alla var inte bondens utan han
tog en del får också, som han hade på bete. På som-
maren vaktade jag alla fåren i skogen, men i slut på
augusti månad, tog de ifrån baggarna och
släppte dem i "pæd-stiket" (potatislandet). Där skul-
le de gå och äta bland potatisen, tills de
blev feta. Sedan såldes de.